

۲۰۱۳/۰۳/۲۷

ولی احمد نوری

معرفی فرزندی از فرزندان خدمتگذار وطن

بیشتر از یکصد سال قبل در سال ۱۲۸۰ هجری شمسی (۱۹۰۱ میلادی) در واصل آباد چهاردهی کابل در خانه مرزا خان کابلی فرزندی به دنیا آمد که نامش را بعد از قرأت آیه ای از قرآن (عبدالخالق) گذاشتند. پدر، عبدالخالق کوچک را در سال ۱۲۸۶ شمسی وقتی شش سال عمر داشت به یکی از مکاتب رشیدیۀ کابل شامل ساخت و به اشتیاق بسیار از درس و تعلیمش مراقبت می کرد. هنوز مکتب رشیدیه را تمام نکرده بود که به حیث شاگرد ممتاز برای تعلیمات عسکری انتخاب شد و رهسپار اولین مکتب حربیۀ افغانستان گردید^۱

وقتی عبدالخالق جوان مکتب حربیه را به پایان رسانید برای خدمت به وطن به وزارت حربیۀ افغانستان^۲ معرفی شد. در آغار مأموریت، مدتی در قول اردوی مزارشریف خدمت میکرد و بعداً برای مدت دو سال در مرکز وزارت حربیه تبدیل شد. در این وقت در رأس وزارت حربیۀ افغانستان (سپهسالار سردار محمد نادر خان) قرار داشت. عبدالخالق جوان بنا بر نکاوت و عشق به وظیفه و وطن برای قوای هوایی کشور که تازه پا به عرصۀ وجود گذاشته بود انتخاب و برای تحصیل پیلوتی به کشور فرانسه اعزام گردید.

مرحوم دگرمن خالقی

وقتی عبدالخالق جوان وارد پاریس شد اسم فامیلی «خالقی» را برای خود برگزید. بعد از مدت سه سال تحصیل نظامی در شق هوایی و اخذ دیپلوم پیلوتی وارد وطن شد و بعد از معرفی با اولین قوماندان هوایی افغانستان «محمد احسان خان فرقه مشر» در آن قوماندانی به کار آغار نمود. در این وقت کابل بدست اغتشاشیون سقوی سقوط نموده بود و اعلیحضرت امان الله خان از طریق قندهار و کویتۀ افغانستان را ترک کرده بود.

در عهد سلطنت اعلیحضرت محمد ظاهر شاه «عبدالخالق خالقی» که به رتبه کاندک مشری رسیده بود در غایله جاجی و منگل و صافی با سائر پیلوتان قوای هوایی در فرو نشاندن آن معرکه سهم گرفت. نامبره در سال ۱۳۳۴ شمسی (۱۹۵۵ میلادی) به رتبه دگرمنی ارتقا نموده به حیث قوماندان کاندک اول دافع هوایی مقرر گردید.^۴

دگرمن عبدالخالق خالقی بعد از چهل سال خدمت در اردو و قوای هوایی افغانستان در سال ۱۳۳۵ شمسی درخواست استعفايش را به مقامات ذیصلاح اردو تقدیم نمود ولی استعفايش پذیرفته نشده به تقاعد سوق داده شد.

- ۱- اولین مکتب حربیه بعد از تأسیس مکتب حبیبیه (بعداً لبسۀ عالی حبیبیه) در عهد سلطنت اعلیحضرت امیر حبیب الله خان سراج الملت و الدین تأسیس شده بود که اولین صاحب منصبان تحصیل یافته افغانستان محصول همان مکتب و همان دوره میباشد.
- ۲- در آن زمان وزارت دفاع ملی امروز را «وزارت حربیه» می گفتند. نام وزارت حربیه در زمان سلطنت اعلیحضرت محمد ظاهر شاه به «وزارت دفاع ملی» تعویض گردید.
- ۳- سپهسالار سردار محمد نادر خان در سال ۱۳۰۸ هجری شمسی مطابق ۱۹۲۹ میلادی بعد فرو نشاندن غایله سقوی و فتح و نجات کابل و از طرف اسامبلۀ بزرگان اقوام کشور به سلطنت افغانستان برگزیده شد.
- ۴- در این وقت جنرال عبدالرزاق خان به حیث قوماندان عمومی هوایی و دافع هوایی ایفای وظیفه می نمود. جنرال عبدالرزاق خان یک عسکر راستین و وفادار افغانستان بود و در هنگام کودتای ۲۶ سرطان ۱۳۵۲ شمسی (۱۹۷۳ میلادی) با وجود داشتن روابط بسیار نکو با سردار محمد داوود خان به اثر توطئه صاحب منصبان کمونیست به تقاعد سوق داده شد و بعداً در رابطه به موضوع مرحوم محمد هاشم میوندوال با یک عده دیگر از فرزندان وطن محبوس گردید.

د پانو شمیره: له ۱ تر ۲

افغان جرمن آنلاين په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټينگه کړئ maqalat@afghan-german.de

پاڼه: دليکنې دليکنيزې بڼې پاڼوالې د ليکوال په غاړه ده ، هيله من يو خپله ليکنه له راليرلو مخکې په خیر و لولئ

به قرار خاطرات بازماندگانش، فراموش ناشدنی ترین خاطره پیلوت عبدالخالق خالقی یادآوری اولین سالگرد جشن استقلال وطن عزیز بود که در کابل در حضور اعلیحضرت امان الله خان با ایراد بیانیه شان برگزار شده بود. و تلخ ترین خاطره موصوف هنگام مراجعتش به طرف وطن در کشتی ای در بحر هند به وقوع پیوست، بدین گونه که از یک کشتی ایکه به طرف اروپا در حرکت بود به کشتی حامل عبدالخالق خالقی که آن از اروپا به طرف بندر کراچی برمیگشت مخابره شد که نسبت اغتشاش در افغانستان اعلیحضرت امان الله خان پادشاه افغانستان وطن خود را ترک نموده در این کشتی عازم اروپا می باشد.

پیلوت افغان خالقی مرحوم تا مرگ خود از این خاطره تلخ زندگی اش و تأثیری که برایش از شنیدن این خبر دست داده بود یاد میکرد.

دگرمن خالقی در سال ۱۳۵۹ شمسی (۱۹۸۰ میلادی) بعد از وقوع کودتای خانه برندانز و خائنانه کمونیستی خلق و پرچم در افغانستان وطنش را ترک گفت و به پاکستان مهاجرت نمود. تا سال ۱۳۶۱ شمسی (۱۹۸۲ م) در پیشاور بسر برد و در جولای ۱۹۸۲ م عازم امریکا شد و بعد از دوازده سال دوری و فراق وطن به تاریخ ۵ فروری ۱۹۹۴ دنیای فانی را وداع گفت. روانش شاد و یادش گرامی باد.

پایان

د پانو شمیره: له ۲ تر ۲

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینگه کړئ maqalat@afghan-german.de
یادونه: دلپکنی د لیکنیزې بڼې پازوالي د لیکوال په غاړه ده ، هیله من یو خپله لیکنه له رالیولو مخکې په څیر و لولئ